

Tegevusjuhend

Kuupäev	26.11.2015
Sisu	Korruptsioon tehnonõuetele vastavuse kontrollil ja sellest teatamine
Õiguslik alus	Liiklusseaduse § 73 lg 6; halduslepingu punktid 4.1. ja 4.6.

Korruptsioon tehnonõuetele vastavuse kontrollil ja sellest teatamine

Järgnevalt selgitame kuidas Maanteeamet mõistab [Korruptsioonivastast seadust](#) tehnonõuetele vastavuse kontrolli (edaspidi *ülevaatus*) ja tehnonõuetele vastavuse kontrollija (edaspidi *ülevaataja*) kui ametiisikuga seoses.

1. Ülevaataja kui ametiisik

Korruptsioonivastase seaduse (edaspidi *KVS*) § 2 lõike 1 kohaselt on ametiisik füüsiline isik, kellel on avaliku ülesande täitmiseks ametiseisund. Sellest lähtuvalt peab ka ülevaatajat käsitlema kui ametiisikut, kuna ta teostab järelevalvet sõidukite tehnoseisundi üle. Samas ei saa teisi ülevaatuspunktiga seotud isikuid, kes pole ülevaatajad (näiteks ülevaatuspunkti juhataja, äriühingu esindaja), KVS-i mõistes ametiisikutena käsitleda.

1.1. KVS sätestab ametiisiku üldised kohustused, seega on ka ülevaatajal keelatud:

- 1.1.1. korruptiivse tulu nõudmine, vahendamine ja saamine;
- 1.1.2. ametiseisundi, avaliku vahendi, mõju ja siseteabe korruptiivne kasutamine;
- 1.1.3. varjata talle teada olevat korruptsioonijuhtumit;
- 1.1.4. rikkuda tegevus- ja toimingupiirangutest kinnipidamise kohustust.

1.2. Korruptiivne tulu on ametiisikule endale või kolmandale isikule ametiisiku ametikohustuse tõttu pakutud või ametiisiku poolt nõutud varaline või muu soodustus, samuti ametiisiku kohustusi rikkudes saadud soodustus.

Selle alla ei loeta soodustust, mis ei ole seostatav ametikohustusega või mida saab üheselt mõista tavapärase viisakusavaldusena. Näiteks sünnipäevaks lillede, kommikarbi või muu sarnase kinkimine või ettevõtete vahel vahetatavad meened kuuluvad tavapärase viisakusavalduste alla ning neid ei liigitata korruptiivse tuluna. Tavapärase viisakusavalduse alla ei kuulu raha ja kinkekaartide kinkimine ega teenuse osutamine. Siiski tasub ka tavapärase viisakusavalduste puhul olla tähelepanelik, kuna piir tavapärase viisakusavalduse ja korruptiivse tulu alla kuuluva soodustuse vahel võib olla hägune.

1.3. Korruptsioonikuriteoga on tegemist ka juhul, kui ülevaataja ei riku ülevaatusse teostamisele kehtestatud nõudeid, kuid saab selle eest siiski korruptiivset tulu.

2. Toimingupiirangud

2.1. KVS § 11 kirjeldab ametiisiku suhtes rakenduvaid toimingupiiranguid. Tehnoülevaatusse võttes peab ülevaataja kui ametiisik kinni pidama toimingupiirangutest. Ametiisikul on keelatud toimingut või otsust tegemine, kui:

2.1.1. otsus või toiming tehakse ametiisiku enda või temaga seotud isiku suhtes;

2.1.2. ametiisik on teadlik tema enda või temaga seotud isiku majanduslikust või muust huvist, mis võib mõjutada toimingut või otsust;

2.1.3. ametiisik on teadlik korruptsiooniohust.

2.2. Seotud isikutest tingitud piirangud:

2.2.1. Ülevaataja ei tohi teha ülevaatusse sõidukile, mille omanikuks, kasutajaks või vastutavaks kasutajaks on ülevaataja abikaasa, vanavanem, ülevaataja või tema abikaasa vanem või vanema alaneja¹ sugulane, sealhulgas ülevaataja laps või lapselaps või isikud, kellega on ühine majapidamine;

2.2.2. Ülevaataja ei tohi ülevaatusse teha sõidukitele, mis on seotud ülevaatuspunkti haldava ettevõtte juhatuse liikme/omaniku või tema lähedastega;

2.2.3. Kui ülevaatajal või tema lähedasel/elukaaslasel/äripartneril on osalus ettevõttes või nad kuuluvad ettevõtte juht- või kontrollorganisse, ei tohi ülevaataja sama ettevõtte ega selle töötajate või juht-/kontrollorgani liikmete sõidukitele ülevaatusse teha. Lisaks pole ülevaatajal lubatud enda või lähedastega seotud autoremondifirma klientide sõidukitele ülevaatusse teha, kui vahetult enne ülevaatusse teostamist on seal sõidukit remonditud (vastavalt KVS § 11 lg 1 p 2).

2.2.4. Kui ülevaatajal on veel teine töödandja, kellele ülevaataja allub, siis antud firmaga seotud isikute sõidukitele ei tohi ülevaataja ülevaatusse teha;

¹ Alanejad sugulased on lapsed ja nende järglased.

3. Vastutus

3.1. KVS keelab ametiisikul varjata talle teatavaks saanud korruptsioonijuhtumit ning kohustab sellest informeerima ametiasutust. Varjamine on karistatav rahatrahviga.

3.2. Ametiisiku poolt omakasu eesmärgil ametiseisundi, avaliku vahendi, mõju või sisetabe korruptiivse kasutamise eest karistatakse rahatrahviga.

3.3. Ametiisiku poolt toimingupiirangu või toimingupiirangu kohaldamata jätmise tingimuste teadva rikkumise eest karistatakse rahatrahviga.

3.4. Ametiisiku poolt talle või kolmandale isikule vara või muu soodustuse lubamise või vastuvõtmise eest vastutasuna tema ametiseisundi kasutamise eest karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega. Sama teo eest, kui see on toime pandud vähemalt teist korda, grupi poolt või suures ulatuses, karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega. Kui teo on toime pannud juriidiline isik, karistatakse teda rahalise karistusega.

4. Korruptsioonijuhtumitest teatamine

Korruptsioonijuhtumist kohene teatamine on vajalik selleks, et tagada korruptsioonijuhtumites oluliste tõendite kiire leidmine ja juhtumist teatanud ametiisiku enda kaitse.

4.1. Kui Teile pakutakse või lubatakse altkäemaksu (hinnaline kingitus, raha, kinkekaart, teenus, osa tehingust vms, mis ei kuulu tavapärase viisakusavalduse alla), siis:

4.1.1. tuleb sellest keelduda;

4.1.2. tehke kindlaks, millise toimingu tegemist või tegemata jätmist altkäemaksu eest soovitakse (mida ja kuidas tehti);

4.1.3. tehke kindlaks altkäemaksu lubaja või pakkuja isik;

4.1.4. kui vastuvõtmisest keelduda polnud võimalik, siis hoidke pakutav asi kuni uurimisasutuse poole pöördumiseni enda käes, seejärel andke see üle uurimisasutusele;

4.1.5. leidke võimalusel tunnistaja (nt. kolleeg);

4.1.6. fikseerige juhtum kirjalikult, kasutades selleks vastavat [vormi](#) ning teavitage sellest viivitamatult Politsei- ja Piirivalveametit ühel alljärgneval meetodil:

- saatke e-kiri vihjemeilile korruptsioonivihje@politsei.ee;
- helistage automaatvastajale 612 3657;
- saatke kiri postiaadressile Tööstuse 52, 10416 Tallinn;
- minge isilikult kohale, korruptsioonikuritegude büroo üksused asuvad Tallinnas, Tartus, Jõhvis ja Pärnus. Vajadusel tagab politsei teataja anonüümsuse.

4.1.7. teavitage juhtunust viivitamatult Maanteeameti tehnoosakonda e-mailil info@mnt.ee, edastades juba Politsei- ja Piirivalveameti tarbeks koostatud teate või selle puudumisel samasisulise kirjaliku selgituse;

4.1.8. ärge levitage infot juhtunust avalikult.

Korruptsioonijuhtumistest teavitamine on oluline just ülevaataja enda kaitse seisukohalt, sest jättes juhtumist teavitamata, on hiljem juhtumi avalikuks tuleku puhul väga keeruline teavitamata jätmist põhjendada. Seega tuleb oma igapäevases töös korruptsiooniohtlikele olukordadele tähelepanu pöörata ja nendest koheselt teavitada. Sellise tegevusega annate avalikkusele selge signaali, et ülevaatuspunktides pole mingit mõtet altkäemaksu pakkuda.

Loe lähemalt korruptsioonist [siit](#).